

Rapport

efter kvalitetsgranskning av gymnasial lärlingsut-
bildning vid Yrkesgymnasiet i Örebro kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Yrkesgymnasiet

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Resultat

Inledning

Ungefär hälften av eleverna i gymnasieskolan går på ett yrkesprogram. I den nya gymnasieskolan från 2011 finns det 18 nationella program, varav tolv räknas som yrkesprogram och sex som högskoleförberedande program. De nationella yrkesprogrammen kännetecknas av att examensmålen tar sikte på arbetslivets behov och att programmen innehåller yrkesämnen. Yrkesprogrammen ska enligt skollagen utgöra grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Alla elever på yrkesprogram ska inom ramen för utbildning också ges möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Skolinspektionens kvalitetsgranskning omfattar elever som påbörjade sin utbildning höstterminen 2011 vilket innebär att 2010 års skollag är utgångspunkt för Skolinspektionens granskning. Elever i högre årskurser som följer äldre bestämmelser ingår inte i denna granskning. Gymnasial lärlingsutbildning definieras enligt 1 kap. 3 § gymnasieförordningen som "utbildning inom ett yrkesprogram som till mer än hälften genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan". På en gymnasial lärlingsutbildning ska således mer än hälften av den totala utbildningstiden genomföras på en arbetsplats, motsvarande minst 1251 gymnasiepoäng.

Med arbetsplatsförlagd utbildning avses, enligt 1 kap. 3 § gymnasieförordningen "lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan". Både svenska och internationella studier av yrkesutbildningars kvalitet visar på att en viktig framgångsfaktor är att det bedrivs en planerad och systematisk samverkan mellan skola och arbetsliv avseende den arbetsplatsförlagda utbildningen.

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av gymnasial lärlingsutbildning under våren/hösten 2012. Granskningen vid Yrkesgymnasiet i Örebros kommun ingår i detta projekt.

Yrkesgymnasiet besöktes den 4 - 5 december 2012. Ansvariga inspektörer har varit Lena Johansson och Pär Axelsson. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av gymnasial lärlingsutbildning genomförs totalt i 24 kommunala skolor och 16 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Yrkesgymnasiet i Örebro

Thoréngruppen är huvudman för Yrkesgymnasiet, som idag finns på elva orter i Sverige. Yrkesgymnasiet erbjuder enbart yrkesprogram och har gymnasial lärlingsutbildning som verksamhetsidé. Yrkesgymnasiet i Örebro startade höstterminen 2011 och har idag totalt 67 elever i årskurs ett och 70 elever i årskurs två fördelat på åtta olika program. Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid skolan har avsett programmen bygg- och anläggning (totalt 61 elever), fordon- och transport (4 elever), handel- och administration (6 elever) samt vård- och omsorg (15 elever).

Underlaget för granskningen består av dokument från skolan samt av information som samlats in vid intervjuer den 4 - 5 december 2012. Intervju har genomförts på skolan med rektorn, en affärsområdeschef inom Thoréngruppen samt en av skolan kallad lärlingssamordnare. Intervjuer har även skett med totalt åtta elever från berörda program, med yrkeslärare, samt med ett nationellt och regionalt branschråd kallat Vård och omsorgscollege. Vidare har besök genomförts vid en arbetsplats per granskat program, där även elevernas handledare intervjuats.

Syfte och frågeställningar

Syfte

Skolinspektionen har granskat kvaliteten i gymnasial lärlingsutbildning för att säkerställa att eleverna ges möjlighet att utveckla de yrkeskunskaper de har rätt till. Detta gäller särskilt de arbetsplatsförlagda momenten liksom hur dessa fasas ihop med de skolförlagda momenten. Skolinspektionens tidigare kvalitetsgranskning av det arbetsplatsförlagda lärandet i gymnasieskolan från 2010 visar på allvarliga brister i många avseenden. För den nya utbildningsformen gymnasial lärlingsutbildning är kvalitet i det arbetsplatsförlagda lärandet av helt avgörande betydelse då mer än hälften av utbildningen ska vara arbetsplatsförlagd. Eventuella kvalitetsbrister i utbildningen på arbetsplatsen kan därför inte på samma sätt som vid traditionell yrkesutbildning kompenseras med skolförlagda moment.

Gymnasial lärlingsutbildning kan bedrivas inom ramen för samtliga yrkesprogram som en av två alternativa vägar till en yrkesexamen. Det är viktigt att försäkra sig om att kvaliteten är hög och jämn så att den nya utbildningsformen upplevs som ett likvärdigt alternativ till en i huvudsak skolförlagd yrkesutbildning.

Frågeställningar

För att säkerställa att eleverna inom lärlingsutbildningen får den utbildning de har rätt till måste granskningen omfatta kvaliteten i de yrkesinriktade delarna av gymnasiala lärlingsutbildningen oavsett deras förläggning. Kvalitetsgranskningen styrs därför av följande huvudfrågeställningar:

1. Genomförs det arbetsplatsförlagda lärandet inom lärlingsutbildningen i enlighet med gymnasieskolans styrdokument och i samverkan med det lokala arbetslivet så att utbildningens kvalitet säkerställs?
2. Ser skolan till att de skolförlagda och arbetsplatsförlagda momenten fogas samman så att kvaliteten och likvärdigheten i de yrkesinriktade delarna av lärlingsutbildningen säkerställs?

För att kunna genomföra granskningen har dessa huvudfrågeställningar brutits ned i 17 specifika frågor som mer direkt belyser olika kvalitetsaspekter i den gymnasiala lärlingsutbildningen. Dessa frågor har grupperats i följande fem områden för att ge struktur i granskningen.

- A. Planering av utbildningen
- B. Genomförande av utbildningen på skola och arbetsplats
- C. Elevens situation
- D. Uppföljning och bedömning
- E. Utvärdering och kvalitetsarbete

Metod och material

Metod

Kvalitetsgranskningen av gymnasial lärlingsutbildning omfattar såväl arbetsplatsförlagt lärande (APL) som de skolförlagda yrkesinriktade delarna av utbildningen, men tyngdpunkten ligger på den arbetsplatsförlagda delen. En kombination av enkäter och intervjuer samt observationsstudier har utgjort grunden för granskningen. Granskningen av de 40 gymnasieskolorna med gymnasial lärlingsutbildning genomförs under perioderna maj samt september-december 2012.

Intervjuerna omfattar elever, yrkeslärare, rektor och handledare på arbetsplatsen. Varje skolbesök beräknas omfatta två–tre arbetsdagar. I samband med att dokument begärts in har Skolinspektionen därutöver efterfrågat en verksamhetsbeskrivning som fyllts i av rektor. Skolinspektionen har på så vis fått en inledande bild av hur skolans undervisning och det arbetsplatsförlagda lärandet är upplagt. Fyra nationella program har ingått i granskningen, bygg- och anläggning, fordons- och transport, handels- och administration samt vård och omsorg. Det är inte troligt att det finns lärlingar inom alla fyra granskade program på samtliga utvalda skolor. Därför har vid urvalet beaktats att det totalt ändå blir en jämn spridning mellan de fyra programmen.

Vid varje utvald skola har två till tre gymnasiala lärlingar per program utsetts för intervju inom de fyra yrkesprogram som projektet valt ut för granskning. Som en följd av urvalet intervjuas även dessa elevers hand-

ledare på arbetsplatsen och yrkeslärare i karaktärsämnen med ansvar för bedömning och betygssättning samt den rektor som har ansvaret för eleven.

Inför skolbesök och arbetsplatsbesök har projektledning och inspektörer informerat om projektets syfte, hur granskningen går till och hur insamlad information kommer att hanteras. De utvalda eleverna har i första hand intervjuats ute på sina lärlingsplatser, ibland har det även gjorts på skolan. Även lärlingarnas handledare har intervjuats på sina arbetsplatser. Den yrkeslärare som är ansvarig för eleven intervjuas på skolan, liksom den rektor som är ansvarig för de gymnasiala lärlingarna. Skolbesöket har avslutats med en återkoppling från inspektörerna till rektorn.

För intervjuerna har särskilda intervjuguider tagits fram utifrån vilka inspektörerna har genomfört strukturerade intervjuer. Frågeställningarna för granskningsprojektet har brutits ner i intervjufrågor anpassade för de olika grupperna. Syftet med intervjuerna har varit att få intervjupersonerna att kunna tala relativt fritt inom ramen för de frågeområden som bestämts. Det är önskvärt att intervjuerna hålls mer som öppna samtal, inte minst vid besöken på arbetsplatser.

För att få större djup i granskningen och ett mer undervisningsnära perspektiv har, där så varit möjligt, ett antal observationer genomförts genom att eleven följs i dennes aktuella aktivitet. Sådana observationer kan sen ligga till grund för samtalen med elev, handledare och lärare.

Resultat

A. Planering av utbildningen

I propositionen 2010/11:104 framhåller regeringen att en viktig förutsättning för att utbildningen på arbetsplatsen ska hålla hög kvalitet är att samarbetet mellan skolan och arbetsplatsen fungerar bra. Läraren och företrädaren för arbetsplatsen bör gemensamt planera och fördela innehållet i utbildningen, men det är läraren som med stöd av handledarens underlag ska ansvara för betygssättning av alla kurser. Även den Nationella lärlingskommittén (SOU 2011:72) har påtalat vikten av lärarens och handledarens gemensamma planering.

- **Finns en uttalad strategi för gymnasial lärlingsutbildning vid skolan?**

Yrkesgymnasiet har gymnasial lärlingsutbildning som verksamhetsidé och alla gymnasieelever vid skolan går en lärlingsutbildning. Skolans marknadsföring via hemsidan på internet vänder sig till elever som vill bli anställningsbara direkt efter examen, och utlovar halva utbildningen förlagd till en arbetsplats (nedan kallad lärlingsplats) med utbildad handledare. På vårterminen i grundskolans årskurs 9 erbjuds eleverna att följa en av Yrkesgymnasiets lärlingar under en hel arbetsdag för att få inblick i vad lärlingsutbildning innebär.

I intervju med rektorn framgår att skolan har olika strategier för att bedriva verksamheten effektivt. Man arbetar med korta beslutsvägar samt tydlig arbetsfördelning och delegation. Skolans materiella förutsättningar att undervisa i yrkesämnen är begränsad och man arbetar därför aktivt på flera nivåer med anskaffning av lärlingsplatser på olika företag. De elever som skolan av olika anledningar inte lyckas motivera att tillgoda göra sig kunskaper genom arbetsplatsförlagt lärande hjälper skolan vidare till skolförlagd utbildning inom annan skolenhet.

Skolan har även strukturer för fördelning av skolförlagd och arbetsplatsförlagd tid, för hur elever och arbetsplatser ska förberedas och hur uppföljning av elevernas kunskapsutveckling ska ske.

Skolinspektionen bedömer att skolan har uttalade strategier för gymnasial lärlingsutbildning.

- **Hur planerar och organiserar skolan lärlingsutbildningen?**

I skolans dokumentation samt i intervju med rektorn och affärsområdeschefen framgår att det finns en tydlig struktur för hur verksamheten i Örebro bedrivs. Verksamheten leds av en rektor, med stöd av huvudmannens affärsområdeschef. Skolan har en tydlig ansvarsfördelning, rutiner för elevhälsoarbete och för arbetet med kvalitet och utveckling, samt system för närvarokontroll. För diskussion och beredning av utvecklingsfrågor finns en grupp tillsatt bestående av tre lärare på skolan som har ett arbetslags- och ämneslagsansvar. För varje program finns en programansvarig yrkeslärare, vilka har en central roll för elevernas arbetsplatsförlagda lärande då de dels är mentorer för eleverna inom

respektive bransch och dels skolans löpande kontaktperson gentemot lärlingsplatserna. Vad gäller anskaffning av lärlingsplatser arbetar man utifrån en tydlig planering på både nationell och lokal nivå, och samtliga handledare på lärlingsplatserna får handledarutbildning.

I intervju med rektorn framgår att det även finns struktur för fördelningen av tid mellan den skolförlagda och den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Elevernas utbildning är arbetsplatsförlagd två dagar i veckan under första året, tre dagar i veckan under andra året och fyra dagar i veckan under tredje året. Skolan ger också eleverna möjlighet att tillgodoräkna sig kunskaper som inhämtats under lov. Individuell uppföljning av elevernas situation och kunskapsprogression gör att den grundläggande strukturen för fördelning av tid frångås och individanpassas. Skolan är inne på sitt andra läsår och har ännu inga elever som avslutat sin utbildning. Rektorn ser idag inte att det finns någon risk för att eleverna inte hinner ges förutsättningar att nå samtliga mål i kursplanerna.

Yrkeslärarna uppger att lärlingsplatsernas fördelning mellan elever så långt som möjligt sker efter elevernas önskemål, så länge de aktuella platserna kan förväntas kunna ge eleven de kunskaper som krävs i förhållande till kursplanernas mål. I intervjuer med både rektor och elever framkommer exempel där elever inte fått önskad plats, med anledning just av att de mål eleven behövde arbeta mot inte kunde uppfyllas på just den arbetsplatsen. Det framkommer vidare att skolan vid fördelning av lärlingsplatser även lägger vikt vid den personliga kontakten mellan elev och handledare. Det finns exempel där elever fått besöka arbetsplatser i grupp för att få veta mer om arbetsplatsen och få presentera sig själva, så att både elever och handledare fått möjlighet att redan inledningsvis fundera över lämplighet vad gäller både arbetsuppgifter och personkemi.

I intervju med både rektorn och yrkeslärare framgår att skolans egen utrustning är begränsad, och inte tillräcklig för att eleverna ska kunna arbeta mot kursplanernas alla delar under den skolförlagda tiden. Skolan arbetar därför aktivt för att täcka in så många av kursplanernas mål som möjligt i det arbetsplatsförlagda lärandet. Detta ska ske genom täta avstämningar med lärlingsplatserna samt, vid behov, byte av lärlingsplats. Intervjuer visar dock att denna strategi inte har fullt genomslag i verk-

samheten. Rektorn och yrkeslärarna beskriver att skolan hittills lyckats bra med att hitta lärlingsplatser till samtliga elever och handledarna inom hälften av de granskade programmen beskriver ett mycket gott samspel med yrkeslärarna runt kursplanernas centrala innehåll. Bland de intervjuade handledarna framkommer dock även exempel inom andra granskade program där det inte finns ett gynnsamt samspel mellan yrkeslärare och handledare, och att skolans uppföljning av elevernas kunskaper då upplevs vara bristfällig (se vidare under B. Genomförande av utbildningen. Hur säkerställer skolan arbetsplatsens kvalitet). I intervju med yrkeslärare framkommer även exempel på att bristande uppföljning av elevernas arbetsplatsförlagda kunskapsutveckling inom ett program gjort att eleverna inte getts tillräckliga förutsättningar att arbeta mot kursplanemålen under sitt första utbildningsår. I detta fall upplevs begränsningarna i skolans egen utrustning som ett hinder för att eleverna ska hinna tillgodogöra sig förväntade kunskaper under sin utbildning.

Skolinspektionen bedömer att skolan har en god planering och organisering av lärlingsutbildningen, men att skolans intentioner i vissa delar inte fått fullt genomslag i verksamheten.

- *Finns förutsättningar för en skolförlagd inledning på lärlingsutbildningen?*

Enligt rektorn inleddes under förra läsåret den arbetsplatsförlagda delen för årskurs 1 under vecka fem på vårterminen. Skolans utvärdering av detta har lett till att eleverna i årskurs 1 innevarande läsår börjar på sina lärlingsplatser så snart som möjligt under första terminen. Tiden för förberedelse inför detta varierar mellan olika program, dels grundat på yrkeslärarnas uppfattning om hur eleverna behöver förberedas, och dels utifrån önskemål från respektive bransch. Det kan exempelvis handla om att företagen vill att eleverna ska ha förkunskaper om hur man kopplar en toalettstol eller hur man spacklar. Skolan klargör också för eleverna vilka krav som skolan ställer på lärlingsplatserna respektive eleverna. Att skolan har begränsad utrustning påverkar enligt rektorn inte förutsättningarna för att förbereda eleverna på ett bra sätt.

Skolinspektionen bedömer att det finns förutsättningar för en skolförlagd inledning på lärlingsutbildningen.

- **Har alla elever tillgång till lärlingsplatser?**

Skolan arbetar strukturerat med anskaffning av lärlingsplatser, och enligt rektorn med god framgång. Enligt rektorns uppgifter hade tre av skolans 137 elever inte tillgång till lärlingsplats vid inspektionstillfället. Två av dessa hade klart med lärlingsplatser från början av vårterminen. Tillgången till lärlingsplatser varierar mellan olika branscher, och i de fall en temporär lucka i det arbetsplatsförlagda lärandet uppstår görs ändringar i dessa elevers studieplan så att de ges mer tid för arbetsplatsförlagt lärande senare under utbildningen. Skolan följer upp studiesituationen individuellt för att kontrollera att den arbetsplatsförlagda delen inte ska understiga elevens halva utbildningstid.

Skolinspektionen bedömer att nästan samtliga elever har tillgång till lärlingsplatser.

- **Vem har ansvaret för att skaffa lärlingsplatser?**

Skolans arbete med anskaffning av lärlingsplatser sker på olika nivåer. Thoréngruppen har en central näringslivsutvecklare vars främsta uppgift är att upprätta kontakter med den centrala ledningen i stora företag. Örebro Yrkesgymnasium har även en lokal lärlingssamordnare för att löpande etablera och upprätthålla kontakter med lokala företag, dels genom telefonsamtal men framför allt genom fysiska besök. I intervjuer framgår att lärlingssamordnaren bland annat anordnar frukostbjudningar ute hos grossistföretag för att marknadsföra lärlingsutbildning och etablera kontakt med nya företagare. Även yrkeslärarna har i sitt uppdrag att arbeta med anskaffning av lärlingsplatser genom att göra förberedande företagsbesök.

Skolinspektionen bedömer att skolan har en tydlig ansvarsfördelning där ansvaret för anskaffning av lärlingsplatser fördelas på näringslivsutvecklare, lärlingssamordnare och yrkeslärare.

- **Finns brister i utformning av utbildningskontrakt?**

Enligt skollagen ska det för elev i gymnasial lärlingsutbildning upprättas utbildningskontrakt som bland annat ska ange vilka delar av utbildningen som ska genomfö-

ras på arbetsplatsen och omfattningen av dessa delar. Så är ofta inte fallet utan i bästa fall fogas en bilaga till kontraktet eller annat dokument, t ex individuell studieplan som anger detta. Detta är väsentligt dokument för planeringen av elevens utbildning så att den motsvarar kraven i styrdokumentet. I förarbetena (prop. 2010/11: 104, Kvalitet i gymnasial lärlingsutbildning) framhålls att fördelningen av utbildningens innehåll mellan arbetsplats och skola är en viktig uppgift. Likvärdig utbildning förutsätter att uppdelning och planering hela tiden tar sin utgångspunkt i de nationellt beslutade ämnesplanerna. Regleringen i kontraktet ska alltså utgå från ämnesplanerna. Detta gäller även när utbildningen sker på en arbetsplats. Regeringen anser vidare att utbildningskontraktet ska vara ett sammanhållet avtal som reglerar förhållandet mellan skolhuvudman, arbetsplats och elev, varför det av utbildningskontraktet bör framgå vad som är förlagt till arbetsplats.

Dokumentationsgranskning visar att Yrkesgymnasiet har koncerngemensamma avtalsmallar för att reglera ansvarsförhållandena mellan skola och lärlingsplats. Dels upprättas ett avtal som behandlar exempelvis arbetsmiljö, säkerhet, utrustning och arbetstider, och dels ett utbildningskontrakt gällande handledarens, yrkeslärarens och elevens åtaganden. I utbildningskontraktet framgår att minst 50 procent av utbildningen ska vara arbetsplatsförlagd. Till de utbildningskontrakt Skolinspektionen tagit del av bifogas en plan för hur stor del av utbildningen som ska genomföras på lärlingsplatsen respektive i skolan. Planen anger de kurser i elevens utbildning som berörs av det arbetsplatsförlagda lärandet, vilken årskurs kurserna genomförs samt kursernas centrala innehåll. För varje kurs anges även en totalsumma av det antal timmar som ska genomföras på skolan respektive på lärlingsplatsen. Detta ger en överblick för samtliga parter över vad det är eleven ska lära sig i varje kurs, samt den övergripande tidsfördelningen mellan skola och lärlingsplats.

Enligt rektorns uppgifter är tidsfördelningen i kontrakten standardiserade. Då lärlingen börjat på lärlingsplatsen ska yrkesläraren inledningsvis inventera vilka delar av kursplanernas centrala innehåll eleven kan ges förutsättningar att arbeta med på lärlingsplatsen, och i den löpande uppföljningen av det arbetsplatsförlagda lärandet ska sedan områden synliggöras där elevens utbildning behöver kompletteras, på annat företag eller skolförlagt. Enligt rektorn och yrkeslärarna är det, framförallt inom vissa branscher, svårt att på förhand veta i vilken utsträckning en lärlingsplats kommer att kunna ge eleven förutsättningar att arbeta utifrån kursplanerna. Därför förändras planeringen löpande under elever-

nas utbildning. Vilka delar av utbildningen som genomförts och omfattningen av dessa förs i så kallade målmatriser som ska finnas i en lärlingspärm på företaget samt hos yrkesläraren.

Enligt rektorn skrivs utbildningskontrakt för ett år i sänder eftersom en del företag inte vill binda sig för längre period. Om en elev byter arbetsplats bifogas målmatriken till det nya kontraktet, så att man synliggör vilka delar och moment eleven arbetat med.

Skolinspektionen bedömer att skolan har utbildningskontrakt som reglerar ramarna för skolans förhållande till lärlingsplatsen samt handledarens, yrkeslärarens och elevens åtaganden.

B. Genomförande av utbildningen i skola och på arbetsplats

Regeringen anser, i likhet med Skolinspektionens kvalitetsgranskning av APU (rapport 2011:2), att det är angeläget att elevens yrkeslärare gör regelbundna besök på arbetsplatsen. Sådana besök kan både ha till syfte att följa upp lärlingens kunskapsutveckling och att i samarbete med handledaren stämna av att lärlingens arbetsuppgifter i bredd, djup och innehåll svarar mot de mål som finns uppställda för utbildningen. Erfarenheter från lärlingsförsöket visar att kontakten mellan handledare, lärare och lärling har stor betydelse för arbetsplatsens upplevelse av lärlingsutbildningen. Regeringen lämnar dock inget förslag om att reglera denna typ av arbetsplatsbesök, något som Skolinspektionen tidigare har uttryckt ett behov av (prop. 2010/11:104).

- **Hur säkerställer skolan arbetsplatsens kvalitet**

Enligt yrkeslärare säkerställs arbetsplatsernas kvalitet bland annat genom besök hos företag som visat intresse av att ta emot en lärling. Företagarna ges då möjlighet att berätta om arbetsplatsen, och läraren berättar om skolans uppdrag och förväntningar samt erbjuder handledarutbildning. I handledarutbildningen behandlas kvalitativa aspekter så som arbetsplatsjargonger och handledarens förhållningssätt gentemot eleven. Alla handledare får även en pärm med information om kursernas centrala innehåll och bedömningskriterier.

I intervjuerna med rektorn och yrkeslärarna framkommer att skolan hittills haft turen att hitta väl fungerande lärlingsplatser, och att man inte har några speciella rutiner för att bedöma en arbetsplats lämplighet. Flera olika faktorer kan påverka hur handledaren ser på arbetsplatsen, exempelvis om företaget är fackligt anslutet och hur företagaren uttrycker sig om elever.

Förutom yrkeslärarnas bedömning av arbetsplatsen i det inledande skedet följer skolan upp kvalitén i elevernas arbetsplatsförlagda lärande genom samtal och enkäter med elever och handledare. Det finns exempel då det framkommit att företag inte gett eleven möjlighet till kunskapsprogression, utan låtit eleven arbeta med få och monotona uppgifter. I dessa fall har skolan hjälpt eleven att hitta en lärlingsplats på annat företag.

De intervjuade handledarna inom hälften av de granskade programmen beskriver ett väl fungerande samspel med yrkeslärarna där en tät, löpande dialog förs och där skolans förväntningar på arbetsplatsen upplevs som tydliga. Övriga handledare beskriver dock att det inte finns en fungerande relation mellan skola och lärlingsplats. I ett exempel beskriver handledaren att yrkesläraren aldrig besökt lärlingsplatsen på hela terminen, utan endast kontaktat handledaren vid några få tillfällen per telefon. Handledaren har i detta fall genomgått handledarutbildning, gemensam för samtliga program, men har inte deltagit i någon genomgång av i kursplanens centrala innehåll, ingen avstämning av vilka delar i elevens utbildning som kan genomföras på lärlingsplatsen, och har ingen skriftlig information eller bedömningsunderlag att tillgå. Ingen diskussion om bedömning har förts och handledaren vet inte hur det är tänkt att omdömen ska ges. Enligt skolan har yrkesläraren vid några tillfällen besökt berörd lärling ute på arbetsplatsen och där pratat med dem av företagets personal som lärlingen då arbetat tillsammans med, något som handledaren säger sig sakna vetskap om. Denna personal har inte gått handledarutbildning, och är inte den som företaget utsett till kontaktperson gentemot skolan.

En handledare inom ett annat program beskriver att relationen till yrkesläraren var god under föregående läsår, då yrkesläraren gjorde besök på lärlingsplatsen varje vecka, och då samarbetet runt kursplanernas cen-

trala innehåll fungerade bra. Den innevarande terminen har samarbetet med skolan enligt handledaren inte varit bra, då skolan haft en temporär lösning genom en lärare från en annan bransch. Samtalen mellan läraren och handledaren har varit av ytlig karaktär och samarbetet hållit låg kvalitet. Den temporära lösningen har vid Skolinspektionens besök nyligen upphört, men handledaren vet ändå inte hur kontakten med skolan ska se ut eller vad den ska innehålla framöver.

I de två fall där dialogen mellan handledarna och yrkeslärarna är bristfällig uttrycker handledarna frustration över att skolan inte har en bättre uppföljning av elevens kunskapsprogression vad gäller den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Om lärlingsplatsen upprätthåller en god kvalitet eller inte ter sig då som en slump, och ansvaret för att signalera vid missförhållanden läggs helt på eleven.

Skolinspektionen bedömer att skolan använder sig av flera kanaler för att undersöka förhållandena på lärlingsplatser. Yrkeslärarens roll gentemot lärlingsplatsen har dock stor betydelse för att säkerställa kvalitén, och inom vissa program fungerar idag av olika anledningar inte denna relation som det är tänkt. Ansvaret för att signalera om missförhållanden läggs då till stor del på eleven, och skolan bedöms i dessa fall inte ta sitt ansvar.

Utvecklingsområde:

Skolan behöver förbättra sin uppföljning av hur arbetsplatsernas kvalitet säkerställts.

- *Hur ofta besöker skolan eleverna och deras handledare under APL och vad avhandlas vid besöken?*

I intervju med rektorn och yrkeslärarna framkommer att besök vid lärlingsplatserna sker minst var tionde arbetsdag, men att strävan är att öka antalet besök ytterligare. Hälften av de intervjuade handledarna bekräftar detta. De övriga uppger att de sällan besöks av yrkesläraren, och en lärlingsplats uppger sig inte fått besök på hela höstterminen. Enligt rektorn har skolan i detta fall besökt lärlingen ute på olika arbetsplatser, men då träffat annan personal än den som företaget utsett till handledare och som gått handledarutbildning. De handledare som sällan besöks

efterlyser ett förbättrat samspel och samarbete med skolan. I intervjuer med eleverna framkommer inget annat än att samtliga trivs bra med sina lärlingsplatser, och de framför inga önskemål om tätare besök av yrkeslärarna.

Under lärlingsplatsbesöken visar eleven eller handledaren vad eleven gör och har gjort den senaste tiden, och handledaren ges möjlighet att ventiler eventuela funderingar. Varje termin går yrkesläraren även igenom hur arbetet mot målen fortskrider, och med vilken kvalitet eleven utfört momenten.

Skolinspektionen bedömer att skolan har en plan för yrkeslärarnas kontakt med lärlingsplatserna, men att denna idag inte fungerar som planerat inom samtliga program.

Utvecklingsområde:

Skolan behöver förbättra sin uppföljning av lärlingsplatsbesöken, både vad gäller frekvens och innehåll.

- **Hur säkerställer skolorna handledarens lämplighet och ser till att handledarutbildning genomförs?**

Enligt regeringens bedömning i prop. 2010/11:104 är handledarnas kompetens avgörande för kvaliteten i den gymnasiala lärlingsutbildningen. Kompetens handlar dels om djup och bredd i yrkeskunskaperna, dels om kunskap om lärlingsutbildningens förutsättningar, t.ex. de mål och kunskapskrav som finns för den gymnasiala lärlingsutbildningen. Flera remissinstanser, däribland Skolverket och Nationella lärlingskommittén (SOU 2011:72), har föreslagit att handledarutbildning ska vara obligatorisk för deltagande arbetsplatser. Regeringen gör samma bedömning, när det gäller betydelsen av kompetenta handledare men väljer att inte göra handledarutbildning obligatorisk. Skolhuvudmannen har ett stort ansvar när det gäller att se till att handledarna har den kunskap och erfarenhet som krävs för uppdraget. Det innebär att skolhuvudmännen bör ge handledare information, stöd och utbildning kring lärlingsutbildningens innehåll, mål, ramar och ansvarsfördelningen mellan skola och arbetsplats.

I intervjuer med rektorn och handledare framgår att det är lärlingsplatsen som väljer ut sina handledare. Skolan inbjuder sedan dessa att gå hand-

ledarutbildning. Utbildningen är cirka tre timmar, och erbjuds vid ett antal olika tillfällen. För de handledare som inte har möjlighet att delta vid något tillfälle ges utbildningen individuellt på plats. Intervjuer med handledare visar att samtliga upplevt handledarutbildningen som bra, men att de handledare som fått utbildningen på plats ser fördelar med detta då diskussioner kunnat föras på en mer, för branschen, detaljerad nivå.

Vidare har yrkeslärarna löpande kontakt med handledarna under elevens arbetsplatsförlagda studiegång, och skolan har även andra kanaler för att upptäcka eventuella missförhållanden, såsom samtal med eleven samt enkäter riktade till både elever, föräldrar och handledare.

I något fall, som tidigare nämnts, är kontakten bristfällig mellan skola och lärlingsplats, varvid handledarens lämplighet inte följts upp.

Skolinspektionen bedömer att skolan genomför handledarutbildning och har flera kanaler för att säkerställa handledarens lämplighet, men att det finns exempel där uppföljningen inte är tillräcklig för att säkerställa lämpligheten.

- ***Hur fungerar programråden?***

I intervju med rektorn och skolans lärlingssamordnare framgår att den sist nämnda har i uppgift att vara en länk mellan bransch, fackföreningar och näringsliv, och se till att det finns programråd/branschråd upprättade. Skolans strävan är att delta i redan befintliga branschråd, och vissa branscher kräver också att skolan är delaktig i de centralt upprättade råden. Vid tiden för Skolinspektionens besök fanns etablerade råd i alla branscher utom i vård och omsorg, men skolan var på gång att bli certifierad till ett så kallat "vård- och omsorgscollege", ett rikstäckande samarbete mellan utbildningsanordnare och arbetsliv som regionalt arbetar med certifiering av utbildningsanordnare och uppbyggnad av lokala programråd. I intervju med en representant för vård- och omsorgscollege framgår att certifieringen utgör en garanti för att verksamheten håller god kvalitet, och att det kan vara svårare för icke certifierade skolor att exempelvis hitta lärlingsplatser till sina elever. I väntan på deltagande i detta branschråd har vård- och omsorgsläraren skapat flera mindre pro-

gramråd ute på lärlingsplatserna vilket enligt rektorns uppgift fungerat bra men skapat merarbete.

I branschråden är skolan delaktig tillsammans med övriga kommunala och fristående skolor samt med fack- och arbetslivsrepresentanter. Träffarna sker en gång per termin, och behandlar frågor angående de olika parternas behov och förväntningar.

Enligt rektorn och lärlingssamordnaren är branschråden viktiga för såväl skolans arbete med anskaffning av lärlingsplatser som för samarbetet med kvalitativa aspekter. Samarbetet är inte alltid oproblematiskt, och i vissa frågor upplever rektorn att det är svårt för parterna att bemöta varandras krav, exempelvis gällande hur snabbt eleverna ska inleda den arbetsplatsförlagda delen av sin utbildning samt huruvida skolan ska ha egna handledarutbildningar eller inte.

Skolinspektionen bedömer att skolan uppfyller kraven på programråd.

C. Elevens situation

- *Hur förbereds eleverna innan de går ut på sin första arbetsplats?*

Den arbetsplatsförberedande, skolförlagda, tiden i inledningen av elevernas utbildning varierar mellan olika program. Omfattningen beror av yrkeslärares bedömning av vilka förkunskaper som krävs, men påverkas även av branschens krav och förväntningar. Innehållet omfattar såväl sociala som praktiska kunskaper. Inom bygg- och anläggningsprogrammet kan det exempelvis handla om att eleverna ska kunna spackla. Skolan klargör vilka förväntningar skolan har på lärlingsplatserna respektive eleverna. Exempelvis diskuteras vilket förhållningssätt eleverna förväntas ha gentemot kunder och medarbetare vad gäller klädkod och beteckningar. Även säkerhetsföreskrifter går igenom, både i skolan och ute på varje lärlingsplats. Att skolan har begränsad utrustning påverkar enligt rektorn inte förutsättningarna för att förbereda eleverna på ett bra sätt.

I granskningen framkommer att det finns en del av utbildningen där skolan saknar en uttalad strategi, nämligen arbetet med likabehandling gällande den arbetsplatsförlagda delen. I skolans handledarutbildning be-

handlas enligt rektorn frågor om exempelvis arbetsplatsjargong, värdegrund och handledarens roll gentemot eleven, men skolans likabehandlingsplan utgår från elevens situation vid skolan och behandlar inte de situationer som kan uppstå vid lärlingsplatsen. Skolans plan mot kränkande behandling är inte heller något som de intervjuade handledarna känner till. Enligt rektorns uppgift kan detta bero på att dessa handledare ännu inte avslutat handledarutbildningen.

Enligt rektorn diskuteras arbetsplatssituationen löpande med eleverna när de är på skolan, och skolan har enkäter riktade till både elever, föräldrar och från och med innevarande läsår även handledare, med frågor rörande kränkningar. Skolan har dock ingen uttalad strategi för hur man ska säkerställa att värdegrunden på lärlingsplatsen ligger i linje med skolans krav, eller för hur skolans arbete med likabehandling i förhållande till miljön på lärlingsplatserna ska gå till.

Skolinspektionen bedömer att förberedelser inför elevernas arbetsplatsförlagda lärande anpassas efter de behov som föreligger inom olika branscher baserat på yrkeslärares kunskaper och branschens krav. En strategi för hur skolans arbete med likabehandling ska involvera lärlingsplatserna behöver dock utvecklas.

- ***Kan arbetsplatserna anpassas till elever med särskilda behov?***

I intervju med rektorn framkommer att det på skolan finns exempel på elever med olika svårigheter i sin skolgång. Skolan har ett elevhälsoteam bestående av specialpedagog, kurator, skolsköterska och studievägledare samt en tydlig struktur för elevhälsoarbetet. Vid behov upprättas åtgärdsprogram. Enligt rektorn är skolan noga med att informera de blivande lärlingsplatserna om elevers särskilda behov, och har därefter ett nära samarbete runt de svårigheter som föreligger. Det finns exempel på elever med fysiska och psykiska funktionshinder. Runt dessa sker, enligt rektorn, ett samarbete mellan skola, arbetsplats och i vissa fall barnpsykiatri, och genomgångar görs ute på arbetsplatserna för att se hur anpassningar kan ske efter elevernas behov. Det kan exempelvis handla om att anpassa arbetsställningar eller att hjälpa eleven med lämplig arbetstakt.

Skolinspektionen

Rapport

2013-04-22

18 (26)

Dnr 40-2011:6484

Skolinspektionen bedömer att skolan har ett fungerande arbete runt arbetsplatsers anpassning till elever med särskilda behov.

- **Hur hanterar skolan elever med svag motivation och/eller bristande social kompetens?**

I intervju med rektorn framkommer att det finns exempel på elever med utvecklingsbehov gällande social kompetens, vilket upplevs vara ett hinder inom många yrken. Skolan arbetar både inledningsvis men även löpande med elevens förhållningssätt gentemot kunder och medarbetare gällande exempelvis klädkod och beteende.

Vidare framgår i intervju med rektorn att det förekommer att elever har svag motivation och missköter sina åtaganden på lärlingsplatsen. Genom täta kontakter och nära relation mellan elev och yrkeslärare/mentor samt i samverkan med handledarna försöker skolan stärka dessa elevers motivation. Elever med problem i sin skolgång ges stöd genom elevhälso-teamet och vid behov i samarbete med socialtjänsten. De elever som trots skolans insatser inte vill eller kan tillgodogöra sig sin utbildning i lärlingsform hjälper skolan att söka sig till skolförlagd utbildning inom annan skolenhet.

Skolinspektionen bedömer att skolan har strategier för att arbeta med elever med svag motivation och bristande social kompetens.

D. Uppföljning och bedömning

I propositionen 2010/11:104 framhåller regeringen att läraren och företrädaren för arbetsplatsen gemensamt bör planera och fördela innehållet i utbildningen, men det är läraren som med stöd av handledarens underlag ska ansvara för betygssättning av alla kurser.

-
- **Hur bedöms och betygssätts elevernas yrkeskunskaper?**

I intervju med yrkeslärarna framgår att de arbetar på lite olika sätt för att få underlag för bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Både lärare och elever uppger att alla elever för någon form av dagbok över det arbete de utför på lärlingsplatserna. Vissa elever antecknar varje dag, andra veckovis, och formen kan exempelvis vara blogg eller loggbok. Intervjuer med handledare visar att även de har olika rutiner för att följa elevernas arbete, där vissa för egna anteckningar eller använder förtryckta mallar medan andra utgår från elevens anteckningar.

I slutet av varje termin träffas yrkesläraren och handledaren och i vissa fall även eleven, och går igenom kursplanemålen och handledarens omdöme av med vilken kvalitet eleven utfört olika moment. I intervju med yrkeslärarna framgår att de upplever att handledarna ofta är snälla i sina omdömen, och kan även använda andra underlag för bedömning, såsom arbetsprov på skolan och skriftliga inlämningsuppgifter som eleverna får med sig ut på lärlingsplatsen. Yrkeslärarna tittar också under arbetsplatsbesöken på vad eleverna åstadkommit.

I intervjuer med handledare framkommer ett exempel där handledaren noggrant följer upp utförda moment samt med vilken kvalitet de utförts i matriser som yrkesläraren utformat för detta. Eleven får i detta fall löpande, skriftligt och muntligt, veta vilka moment som inte genomförts, eller genomförts med lägre kvalitet. I detta fall finns ett löpande, nära samarbete mellan handledare och yrkeslärare runt kunskapskrav, där yrkesläraren genom verksamhetsbesök, bedömningsmatriser och egna arbetsplatsrelaterade elevuppgifter haft stor insikt i elevens kunskapsnivå och progression. Det framkommer även exempel där samarbetet mellan yrkesläraren och handledaren är bristfälligt, där handledaren trots önskan om tydligare styrning från skolan inte ges stöd för arbetet med att bedöma kvaliteten i elevernas arbete och där bedömningen inte tas tillvara av yrkesläraren.

I intervju med rektorn framgår att skolan tidigare har haft yrkeslärare som inte fungerat tillfredsställande vad gäller uppföljning av elevernas kunskapsprogression, och att det idag finns yrkeslärare utan lärarutbildning som tillträtt sin tjänst inför innevarande hösttermin. Dessa deltar i de bedömningsdiskussioner som förs i skolans arbetslag, och har genom ett datasystem inom koncernen tillgång till andra yrkeslärares planeringar. Skolan tar också tydligt ställning för att dessa ska vidareutbildas för att få behörighet för den undervisning de bedriver. En av dessa lärare uppger sig i intervju, trots visst stöd från skolan, känna sig ensam i sitt arbete med att sätta sig in i läroplan och kursplan. Vidare upplever läraren att skolan i låg utsträckning bidrar till och följer upp att lärarna sätter sig in i skolans uppdrag.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med bedömning och betygssättning av elevernas yrkeskunskaper till stor del fungerar bra men

att det finns exempel där yrkeslärares osäkerhet inför sitt uppdrag i kombination med bristande uppföljning av elevernas kunskaper gör att elever riskerar att inte få en korrekt bedömning och betygssättning av sina kunskaper.

Utvecklingsområde

Skolan behöver förstärka stödet till samt uppföljningen av hur yrkeslärarna följer elevernas arbetsplatsförlagda kunskapsprogression. Detta för att säkerställa att eleverna får en korrekt bedömning och betygssättning av sina kunskaper.

- **Finns tillgång till yrkeslärare som kan undervisa i skolförlagda delar samt kommunicera med handledaren om yrkesinnehållet på arbetsplatserna?**

Enligt skollagen 2 kap § 13 ska huvudmannen för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva.

Enligt skollagen 2 kap § 18 får huvudmannen om det inte finns någon lärare att tillgå inom egen organisation som har den utbildning som krävs använda en annan person för att bedriva undervisningen. En sådan person ska:

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för undervisningen.

Normalt får en person som avses i 2 kap § 18 endast användas för bedriva undervisning under högst ett år i sänder, vilket dock inte gäller undervisning i yrkesämne.

Enligt rektorns uppgifter finns idag yrkeslärare för samtliga program, varav fyra är obehöriga. I intervju med rektorn framgår att yrkeslärarrollen är komplex då den dels kräver praktiska och sociala förmågor, och dels kunskap om och förståelse för skolans uppdrag. Rektorn uppger att skolan har svårt att rekrytera yrkeslärare med den mix av teoretiska och praktiska kunskaper som erfordras. Problematiken fanns redan under förra läsåret och skolan gjorde nyrekryteringar inför innevarande läsår.

Enligt rektorn försöker skolan stimulera de anställda lärarna till vidareutbildning genom bland annat ett lönebonussystem där behörighet premieras. Obehöriga lärare anställs ett år i taget, och har två år på sig att

påbörja sin lärarutbildning för att få förlängd anställning. Enligt rektorn har samtliga påbörjat sin utbildning.

Hälften av de intervjuade handledarna uppger att de har en väl fungerande kommunikation med yrkeslärarna. Övriga handledare upplever kommunikationen som bristfällig. Dessa efterlyser fler besök och uppger sig sakna diskussioner runt mål och bedömning. I ett av dessa fall uppger sig den av företaget utsedde handledaren inte ha besökts på hela den innevarande terminen och att ingen diskussion har förts runt mål och bedömning. Rektorn uppger att skolan besökt lärlingen, och pratat med annan personal. I ett annat fall har kontakten med handledaren under höstterminen skett med en tillfällig lärare från en annan bransch, och upplevts vara ytlig och icke målrelaterad.

Skolinspektionen bedömer att skolan idag har yrkeslärare som fungerar bra i sin roll, men att det även finns yrkeslärare som inte i tillräcklig utsträckning kommunicerar med handledarna om yrkesinnehållet på arbetsplatserna.

E. Utvärdering och kvalitetsarbete

- *Hur följs den gymnasiala lärlingsutbildningen upp och utvärderas i syfte att tillvarata erfarenheter för att förbättra och utveckla den?*

I intervju med rektorn och lärarna framgår att lärarna har regelbundna pedagogiska diskussioner i skolans arbetslag och avsätter dagar i slutet av varje termin för att utvärdera skolans arbete. Rektorn uppger vidare att huvudkontoret genomför en interninspektion där man bland annat undersöker egenkontroll och verksamhetsplan. Skolan genomför också enkäter riktade till elever, föräldrar, handledare och yrkeslärare. Svaren sammanställs och analyseras, och åtgärder vidtas. Resultatet av föregående års enkäter synliggjorde exempelvis att vissa yrkeslärare inte upprätthöll kontakten med lärlingsplatserna i tillräcklig utsträckning, och därmed inte följde upp elevernas kunskapsprogression. Detta ledde till nyrekrytering till dessa tjänster.

Trots skolans tidigare erfarenheter av bristande samarbete mellan yrkeslärare och handledare visar granskningen att liknande problem idag

kvarstår. I granskningen framkommer exempel där verksamhetsbesök inte gjorts och där samtal om uppdrag och mål inte förts, och där handledaren upplever frustration men inte tillfrågats om hur han tycker att samarbetet fortlöper. Handledarna på de lärlingsplatser där samarbetet idag inte fungerar tillfredsställande uppger i intervju att ingen uppföljning skett gällande deras upplevelse av lärarbesökens frekvens och innehåll. De berörda handledarna har inte heller själva signalerat bristerna till skolan, och upplever det inte som sitt ansvar att göra det. Skolinspektionen kunde vid besök av dessa lärlingsplatser inte se annat än att eleverna gavs god utbildning, men att detta i något fall tedde sig som en slump.

Skolinspektionen bedömer att skolan följer upp och utvärderar verksamheten och att åtgärder vidtas för att förbättra kvaliteten. Det finns dock exempel på viktiga områden som behöver betydligt tätare uppföljning för att säkerställa kvaliteten i elevernas arbetsplatsförlagda lärande, exempelvis innehåll och frekvens vad gäller yrkeslärarnas kontakt med lärlingsplatserna. Med tanke på den centrala roll som yrkeslärarna har i skolans organisation av lärlingsutbildningen, och dess avgörande betydelse för skolans kontroll av arbetsplatsernas lämplighet och kvalitet, behöver skolan en effektivare uppföljning av de områden som faller under deras ansvar.

Utvecklingsområde

Skolans uppföljning av yrkeslärarnas roll behöver förbättras.

Sammanfattning:

-
1. Genomförs det arbetsplatsförlagda lärandet inom lärlingsutbildningen i enlighet med gymnasieskolans styrdokument och i samverkan med det lokala arbetslivet så att utbildningens kvalitet säkerställs?

Granskningen visar att skolan har tydliga strukturer för hur det arbetsplatsförlagda lärandet genomförs, och former för samverkan med det lokala arbetslivet. Skolan har också flera verktyg för att följa upp och utveckla utbildningen. Trots detta finns brister i verksamheten som skolan

inte kommit till rätta med, som påverkar i vilken mån skolan kan säkerställa att eleverna ges en utbildning av god kvalitet.

Så som skolan strukturerat sin lärlingsutbildning är rollen som yrkeslärare central ur flera avseenden. För att eleven med säkerhet ska ges en utbildning med god kvalitet krävs information och diskussion med handledarna runt skolans uppdrag, kursplanernas innehåll och bedömningskriterier i förhållande till den verksamhet som bedrivs vid varje enskild lärlingsplats. Det krävs även uppföljning av hur den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen fortlöper i förhållande till kursplanernas innehåll och kriterier så att elevens kunskapsprogression, samt behov av eventuella förändringar, synliggörs. Ansvaret för denna kontakt och kontroll av lärlingsplatserna är yrkeslärarens ansvarsområde.

Granskningen visar vidare att yrkeslärarfunktionen idag utövas med stor skillnad i kvalitet mellan olika program och att skolan haft svårigheter att rekrytera yrkeslärare med rätt kompetens. I hälften av intervjuerna med handledare beskrivs ett mycket väl fungerande samspel mellan yrkeslärare och handledare, där yrkesläraren genom verksamhetsbesök, bedömningsmatriser och egna arbetsplatsrelaterade elevuppgifter haft stor insikt i elevens kunskapsnivå och progression. I intervjuerna med de resterande handledarna har det framkommit exempel där samarbetet mellan handledare och yrkeslärare av olika anledningar brister, och där samarbetet i låg utsträckning varit målfokuserat, trots handledares önskan om tydligare styrning från skolan.

I intervju med yrkeslärare framkommer även exempel på att utbildade yrkeslärare trots visst stöd från skolan upplever sig ensamma i sitt arbete att sätta sig in i skolans uppdrag.

Skolinspektionen bedömer att det arbetsplatsförlagda lärandet inom gymnasial lärlingsutbildning vid Yrkesgymnasiet i Örebro genomförs i enlighet med gymnasieskolans styrdokument, men att skolans stöd för och uppföljning av yrkeslärarnas roll måste förbättras för att skolan ska kunna säkerställa att eleverna ges utbildning av god kvalitet.

2. Ser skolan till att de skolförlagda och arbetsplatsförlagda momenten fogas samman så att kvaliteten och likvärdigheten i de yrkesinriktade delarna av lärlingsutbildningen säkerställs?

Skolan har en beräknad grund för hur stor del av olika kurser som ska genomföras arbetsplatsförlagt. Utifrån denna görs korrigeringar beroende på hur arbetet på lärlingsplatserna fortlöper. Granskningen visar att uppföljningen av elevernas kunskapsprogression på lärlingsplatserna varierar mellan olika program, vilket ger olika grund för att löpande kunna foga samman skolförlagda och arbetsplatsförlagda moment. I intervjuerna framkommer flera exempel där det finns ett gott samspel mellan skolan och lärlingsplatserna, både vad gäller tid och innehåll, för att eleverna ska ges möjlighet att arbeta mot alla delar i kursplanerna. I alla intervjuer uttrycks också en vilja till anpassning och en tro på ett gott samarbete.

Skolinspektionen bedömer att Yrkesgymnasiet i Örebro till stor del ser till att de skolförlagda och arbetsplatsförlagda momenten fogas samman. Inom vissa program behöver dock uppföljningen av elevernas kunskaper förbättras för att kvaliteten och likvärdigheten i de yrkesinriktade delarna av lärlingsutbildningen ska kunna säkerställas.

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete i syfte att höja verksamhetens kvalitet i första hand bör genomföras inom följande område:

- Skolan behöver förbättra sin egen uppföljning av lärlingsplatsbesöken, både vad gäller frekvens och innehåll. Detta för att tillförsäkra att handledares lämplighet och arbetsplatsernas kvalitet säkerställts, för att elevernas arbetsplatsförlagda kunskapsprogression följs, och så att en korrekt bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker.
- Skolans stöd för och uppföljning av yrkeslärarnas roll behöver förbättras.